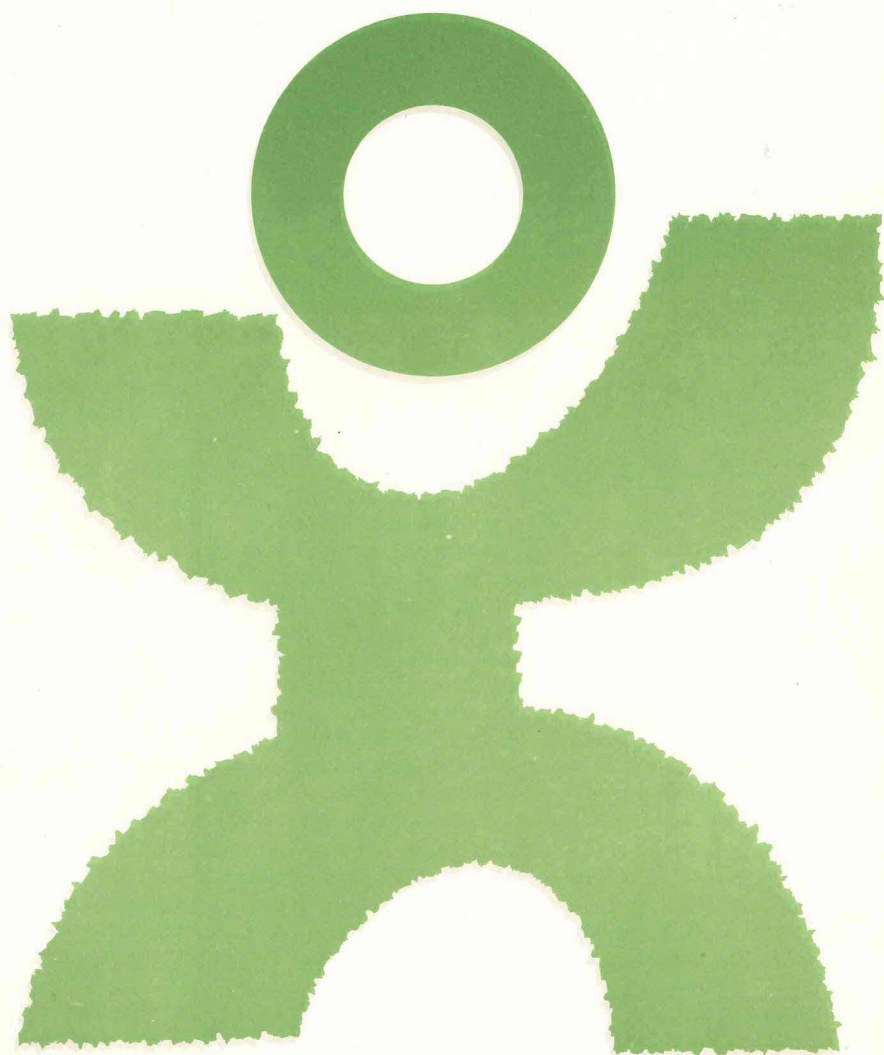

WAT WILLEN DE VRIJE BURGERS

CEES VAN DORLAND

WAT WILLEN DE VRIJE BURGERS ?

Inleiding

Een oorlog is over ons land gegaan. Een oorlog, die op tal van punten ingrijpende wijzigingen met zich meebracht in ons maatschappelijk bestel. Vooroorlogse verhoudingen zijn allerwege, zoals we het noemen "geëmancipeerd". Vooral op sociaal terrein heeft zich een ware omwenteling voltrokken. Maar op een gebied is er in ons land sprake van een krampachtige terugkeer naar de vooroorlogse gezapigheid. Wij doelen daarbij op de democratische gezapigheid. Dit is geen nieuw verschijnsel. Immers ook voor de oorlog werd dit reeds gesignaleerd. Men vormde toen de interpolitieke groepering "Eenheid door Democratie", welke groepering vooral door haar zeer vage houding weinig resultaat heeft kunnen boeken.

Toen in 1945-46 onze democratische instellingen zich langzaam weer vormden, waren het de groepen met de sterkste partijdiscipline, die de toon aangaven. De bevolking toonde een min of meer apatische houding. Automatisch werd het accent gelegd op de partij en de partijbesturen, veel meer nog dan voorheen. Men viel terug op de sfeer van samenwerking, die zich in de oorlog had gemanifesteerd.

Overgebleven delen van partijbesturen der S. D. A. P., Vrijzinnig-Democraten, Vrijheidsbonders en Christelijk Historischen kristalliseerden een samenwerking, die de Partij van de Arbeid vormde. Daar hierbij de S. D. A. P. de boventoon voerde, werd de samenwerking gebaseerd op de ethische doelstellingen van het vanouds bekend en steeds door leuzen ingehamerde socialistische beginsel, waarmee dus een verwaterde voortzetting van de S. D. A. P. werd bereikt. Een dergelijke voortzetting was begrijpelijk, als men weet, dat uit overwegingen van practisch economische aard in een totaal ontredderd land als ons vaderland na de tweede wereldoorlog, tijdelijk een sterk overheidsingrijpen geboden was.

Bewust of onbewust hebben toen velen kunnen instemmen met het streven der P. v. d. A. tot verre gaande staatsbemoeienis. Men voelde dit als de natuur der dingen, vond dit "gewoon" en liet het daarbij.

Inmiddels veranderde allengs de toestand in ons land door het terugkeren van een normale vredestoestand en kregen

wij dank zij onze westerse energie een betere economie. Na de jaren van ellende veroorzaakte dit een toestand van zelfgenoegzaamheid, waardoor de prikkel tot vernieuwing van onze instelling slechts zwak opflikkerde. Steeds meer kwamen de werkelijke nadelen der staatsinmenging naar voren. Het liberaal getinte deel van de P. v. d. A. verdween om vanuit een samenwerking met de inmiddels opgerichte Partij voor de Vrijheid, op te gaan in de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie. Wij zagen steeds weer regeringen van partijen zonder dominerende figuren en verstoken van werkelijke regeerkracht. Het resultaat van een en ander was een volledig fiasco van de ethisch-socialistische Indië politiek.

Hoe hoogst ernstig dit ook was, opnieuw wist ons volk door het opbrengen van een mateloze werkkracht de gevolgen van deze ramp te camoufleren. In ons land voltrok zich een volledige opbouw van de "zuilengedachte". Een sterk ethisch gerichte poging van progressieve zijde in de vorm van de Nederlandse Volksbeweging was slechts een kort leven beschoren. Inmiddels slaagde het historisch socialisme erin zich in de gedachtensfeer te nestelen van vrijwel alle andere politieke partijen, als de heteroogeen samengestelde K. V. P., de voorheen altijd principe vaste A. R. en zelfs in grotere groepen van de V. V. D.

Men kan het als grote verdienste aanrekenen voor een aantal staatslieden en journalisten, die met niet verflauwende ijver steeds weer hebben gewezen op de gevaarlijke richting, waarin ons schip van staat werd gestuurd (ethische Indië-los van Holland-politiek !); de toenemende rechtsonzekerheid; de gevaren van de staat in de staat door de invoering van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie enz. enz. Uitsluitend om hun kwaliteiten in deze zaak memoreren wij de namen van prof. Gerbrandy, Welter, ds. Zandt, admiraal Helffrich, H. A. Lunshof, Jacq. Gans, J. Fabius en vele anderen.

De opvattingen, die in de uitlatingen en publicatie's van deze op zichzelf zo ver uiteenlopende figuren als ondergrond van hun beschouwingen dienden, zijn onderwerp geweest van critiek en studie van velen, die in de eenzijdige theorie van het historisch socialisme geen toekomst zagen. Het aanhoudend signaleren van het verval der integriteit van de Nederlandse rechtsstaat drong door tot grote groepen der bevolking. Men denke aan de beruchte helmenaffaire, de zaak majoor K., de zaak Meulenbelt, Komduur enz. enz., alles culminerend in de zaken Aernout en v. d. Putten.

Ook bij de kiezer rijpte een onbehagen: Toen de P. B. O. mede door de steun van partijen en organisatie's een Landbouwschap instelde ontstond een heftige, spontane reactie, waarbij Hendrik Koekoek van zich deed spreken. Er kwam een groepering van Vrije Boeren, maar vooral in de steden, dus niet in de agrarische sector, voelde men spontaan sympathie voor dit simplistisch georganiseerde verzet.

Toen in 1959 er Tweede Kamer Verkiezingen gehouden werden deed deze groepering mee. Ondanks de druk van de geboorteweëen werd een frappant resultaat behaald. In vier kiesdistricten werd niet deelgenomen, maar op enkele stemmen na, werd een zetel verkregen.

De peiling van de publieke opinie had het onbehagen van de bevolking vastgesteld. Nog was men van oordeel, dat het beste "het roer om" kon door het steunen van de V. V. D. Deze partij, door een belangrijk deel der zich onbehaaglijk voelenden beschouwd als een vast plechtanker voor een vrije democratie, verkreeg een enorme aanwas. Zij werd zelfs de derde partij van het land, waarmee zij de positie verkreeg, die de mogelijkheid bood om het beleid om te buigen. Ook grote groepen binnen de K. V. P. toonden hun onbehagen door demonstratief voorkeurstemmen uit te brengen op mr. van Rijckevorsel.

Dat in het eerste regeringsjaar het met zo veel moeite geconstrueerde kabinet geen kans zag tot opzienbarende resultaten te komen, was voor ingewijden normaal. Immers er moest een inwerkperiode zijn. Maar ook daarna openbaarde dit kabinet zich als een regering, welke als basisprincipe het compromis voerde. Het meest onbevredigend werd het voor de "roer ommers". De voorzitter der V. V. D. meende als belangrijkste politieke wijsheid ons regelmatig te moeten vermoeien met de uiteenzetting of een bepaalde beleidskwestie nu een zgn. vrije kwestie was, dwz. een zaak, die voor de regering geen onderwerp van het ter beschikking der portefeuille was of wel. Is het een wonder, dat een dergelijke uitgesproken onderwaardering van het nederlandse belang ten behoeve van het partijbelang er toe leidde, dat velen zich "genomen" voelden.

De Vrije Burgers menen dan ook het recht te hebben te wijzen op de ingrijpende wijzigingen, die nodig zijn om de taak van de overheid terug te brengen op een juist niveau. De heersende analogie van de werking van de politieke partijen met de Wet van Parkinson dient te worden doorbroken. De partijpolitieke evenredige volksvertegenwoordiging dient door de gedeeltelijke invoering van het districtenstelsel te worden verbeterd. De opgeblazen functie van de overheid dient te worden teruggebracht tot normale proporties. Daartegenover moeten taken als het behartigen van jeugd- en sportbelangen niet langer als bijzaak maar als hoofdzaak worden gezien. De banden, die Nederland heeft met cultuur- en stamverwante gebieden dienen te worden ontzien en verstevigd.

Beginnselen :

1. Onvoorwaardelijke handhaving van het Koningschap over het Rijk der Nederlanden in Europa en Overzee.
2. Handhaving en versterking der integriteit van het Koninkrijk als rechtsstaat, gebaseerd op onze historisch gegroeide westelijke levensbeschouwing.
3. De taak der overheid is uitsluitend het bevorderen en beschermen der vrije geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van het individu, waarbij zij enerzijds heeft borg te staan voor de rechtszekerheid, anderzijds tot taak heeft onze historisch gegroeide westerse levensbeschouwing te verdedigen.
Onvoorwaardelijk worden dirigisme, dwanglichamen en experimentele staatsinitiatieven afgewezen.
4. Het kiesstelsel worde zodanig omgebogen, dat een gedeelte van het parlement via het districtenstelsel rechtstreeks als persoon wordt gekozen. Enerzijds dienen waarborgen geschapen te worden, dat volksvertegenwoordigers geen belangen-nevenfuncties kunnen vervullen, anderzijds dient de bestaanszekerheid van de volksvertegenwoordiger op redelijke basis te worden gegarandeerd. Bij de benoeming van regionale bestuursfunctienarissen dient de streek invloed te kunnen uitoefenen. De Kroon krijgde het recht van volksreferendum.
5. Hoge prioriteit worde verleend aan de taak van de overheid met betrekking tot de zorg voor de onrendabele uitbouw van sport en jeugdactiviteiten. In andere niet-productieve gemeenschapstaken heeft de overheid een stimulerende taak.
6. Internationaal dienen de betrekkingen georiënteerd te zijn op versterking van de belangen der westelijke beschaving in het algemeen, alsmede het handhaven van de betrekkingen met historisch verwante landen en streken in het bijzonder.

Deze beginselen komen tot uitdrukking in ons urgentieprogramma, hetwelk wij hierna weergeven. Uitdrukkelijk stipuleren wij nog, dat wij de opvatting huldigen, dat een programma geen dogma betekent. De maatschappij is dynamisch. De tijden veranderen en wij veranderen met de tijden. Wij hebben slechts de vrijheid lief en trachten die zoveel mogelijk voor een ieder te verkrijgen.

Memoreren wij nog, dat wij van mening zijn, dat onze levensbeschouwing geacht wordt te zijn gegroeid uit de christelijke samenleving, welke ethiek door ons als basis wordt genomen.

Koninkrijk'

Handhaving en herstel van onafhankelijkheid en aanzien van het Rijk. Krachtige maatregelen ter bevordering van de ontwikkeling van alle Rijksdelen ook in Rijksverband.

Maatregelen ter bevordering van gepaste eerbied voor de Nederlandse vlag.

Internationale betrekkingen

Actieve deelname aan Westelijke samenwerking ter verdediging van de westelijke beschaving. Met landen of streken, die een historische band met ons land hebben dienen de betrekkingen zoveel mogelijk verbeterd te worden zonder inmenging in de nationale of streekaangelegenheden.

Bestuur

Handhaving van de grondwet met eerbiediging van de rechten van de regionale instituten als gemeente, provincie en waterschap. Delegatie van bevoegdheden aan lagere organen, die leiden tot meer doelmatige werkverdeling. Drastische beperking van het overheidsapparaat. Denationalisatie van activiteiten van de overheid op die terreinen, die aantoonbaar meer efficiënt door het particulier initiatief gedaan kunnen worden.

Instellen van een afzonderlijk rechtsorgaan als preventieve contrôle van overheidsuitgaven, waarbij ook voor publieke bedrijven een bepaalde mate van persoonlijke verantwoordelijkheid voor de beheerders dient te worden ingevoerd.

Belastingen

Radicale hervorming van het fiscale stelsel, enerzijds door ingrijpende vereenvoudiging, anderzijds door bezitsvorming voor een ieder primair te stellen. Enkele punten :

Wijziging van de fiscale inzichten met betrekking tot de n. v. in dier voege, dat een uitkeringsplicht ontstaat na het vormen van redelijke reserves.

Belastingvrijdom of sterk beperkte heffing voor overwerk.

Gelijkheid van vrijstelling voor ieder met betrekking tot de voorzieningen voor de oude dag.

Aftrekbaarheid van de lasten van het huishoudelijk personeel.

Gelijkheid voor man en vrouw door een ruime vrijstelling van het inkomen van één van beiden.

Radicale wijziging van de progressie door invoering van een gelijkmatige progressie boven het basisloon van iedere ingezetene.

Streven naar herstel van de 50-50 verhouding der directe en indirecte belastingen.

Verbetering van de vrijstellingen bij successie en vermogensheffing.

Het voeren van een actieve fiscale politiek ter behartiging van onze internationale positie als scheepvaart en transportmogendheid.

Handel, Industrie en Landbouw

De taak der overheid is arbitraal en defensief. Het belang der private onderneming dient het beste het gemeenschapsbelang. Vestigingswetgeving is uitsluitend aanvaardbaar voor die beroepen, waar gereede aanleiding bestaat voor grote schade aan het individu door gebrek daaraan. Maatregelen dienen genomen te worden ter voorkoming van economische dictatuur o. a. door onverenigbaar-verklaring van bepaalde activiteiten.

Verordenende bevoegdheid aan bedrijfsorganen is ondemocratisch. Uitgaande van de taakomschrijving van de overheid, dient de wetgeving een algemeen karakter te hebben. Differentiatie en specialisatie moeten zoveel mogelijk vermeden worden. Het parlement besliste over de wetgeving. Uitbreiding van de taak van de Kamers van Koophandel. Wijziging van de wet op de naamloze vennootschappen, waardoor een tweetal vormen van rechtspersonen ontstaan; de ene vorm aangepast aan het kleinbedrijf; de andere vorm geschikt voor het grootbedrijf.

Verbod van ondernemersafspraken die het algemeen belang (o. a. consumentenbelang) schaden.

Met betrekking tot de Landbouw wordt iedere vorm van inmenging middels Landbouwschap e. d. verworpen. Erkend wordt de vrijheid van de boer, erkend wordt tevens de hoge waarde van de exploitatie van onze agrarische productie. Bij het nemen van maatregelen tot instandhouding van dit productieapparaat dient zoveel mogelijk de bron te worden ingeschakeld. Reorganisatie van het subsidiebeleid.

Het treffen van maatregelen ter bevordering van onze internationale handel door o. m. inschakeling van onze diplomatie- en consulaire diensten.

Sociale structuur

Erkend dient te worden, dat ieder Nederlander het recht heeft op de vrije keuze van werkzaamheid. De verhouding werkgever-werknemer is niet het onderwerp van afzonderlijke collectieve overeenkomsten, maar dient door een basisregeling wettelijk te worden neergelegd, waarbij afzonderlijke sociale rechtbanken de conflictstof te behandelen zullen krijgen.

Het gecompliceerde geheel van sociale maatregelen dient te worden vereenvoudigd en te worden gecodificeerd in een afzonderlijk Sociaal Wetboek. Het principe der welstandsgrens dient te worden gesteld op het niveau van het sociaal verantwoord minimum inkomen. Onder dit inkomen gelden voor alle ingezetenen dezelfde rechten. Daarboven een bufferzone, waarbij men al of niet verplicht kan worden aan de wettelijke voorzieningen deel te nemen. Boven de welstandsgrens op nieuwe basis dienen alle voorzieningen verplicht zelf getroffen te worden, waarbij aan het particulier initiatief zoveel mogelijk vrijheid gelaten dient te worden.

Als bijzonder urgentiepunt vermelden wij het met spoed en met grote voorrang ter hand nemen van een basisinvaliditeitsverzorging voor ieder Nederlander.

Rechterlijke Macht

Handhaving van de onafhankelijkheid van onze rechtspraak.
Verlenen van toetsingsrecht aan de grondwet.
Reorganisatie ter verkrijging van een doelmatige, administratieve en civiele rechtspraak.

Onderwijs

Ingrijpende wijziging van het onderwijs, waarbij het accent op karaktervorming en praktische bruikbaarheid worde gelegd. Meer aandacht voor de individuele vorming van de leerling.

Sport

Het is de directe taak van de overheid om regionaal te voorzien in de behoefte aan sportvelden, sportzalen en in het bijzonder zwembaden, waarbij het onrendabele deel der lasten door de gemeenschap gedragen dient te worden. Vermakelijkheidsbelasting op sportevenementen worde vervangen door een sportbelasting. _____

Hiermede menen wij te moeten volstaan. Er is niet gestreefd naar perfectie. Slechts is tot uitdrukking gebracht, datgene waarnaar wij streven. Mogen al degenen, die zich hiermede kunnen verenigen ons streven steunen, opdat deze beginselen ten beste van ons land ingang kunnen vinden.

Adm.: " Vrije Burgers "

A. Kluitstraat 1
Amsterdam-W
Telefoon: 15 49 55